Prima instanță: Judecătoria Edineț, sediul central (judecător E. Pșenița)
Dosarul nr. 2a-159/24 (nr.2-23084210-03-2a-06022024)

CURTEA DE APEL BĂLŢI
Colegiul Civil şi de Contencios administrativ
D E C I Z I E

17 decembrie 2024 **mun. Bălţi**

În componența:
Preşedintele ședinței, judecător **Elena Grumeza**
Judecătorii **Natalia Costaș, Stanislav Grosu**
Grefier Cristina Țurcanu, Radmila Roșca

examinând în ședință judiciară publică apelul declarat de avocatul Popa Cristina în interesele ”Agilex Grup”SRL,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de SRL”Agilex Grup” către Buțulea Vlada- Alina (succesorul în drepturi și obligații a lui Buțulea Vitalie) privind încasarea datoriei,

împotriva hotărârii Judecătoriei Edineț sediul central din 27 decembrie 2023 și a încheierii Judecătoriei Edineț sediul central din 17 noiembrie 2023,-

a c o n s t a t a t :

Pretenţiile reclamantului:

La 12.06.2023 SRL”Agilex Grup” s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Buțulea Vitalie privind încasarea datoriei.

În motivarea cererii de chemare în judecată a invocat că conform contractului de împrumut nr.169155 din 21.04.2021 OCN”Aventus Finance”SRL a acordat lui Buţulea Vitalie un împrumut în sumă de 3000 lei pe un termen de 3 luni, cu scadenţa la data de 21.07.2021.Contractul respectiv a fost încheiat la distanţă, prin acceptarea ofertei de către pârât.

Conform prevederilor p.3 din contractul de împrumut, părţile şi-au exprimat acordul privind recunoaşterea reciprocă a documentelor electonice semnate cu semnătura electronică simplă prin introducerea codului numeric unic transmis de către împrumutător prin SMS la numărul împrumutatului. Codul numeric unic este introdus de către împumutat în Profilul personal pe Portalul împrumutătorului. Părţile îşi exprimă acordul privind recunoaşterea documentelor electronice semnate prin mijloace de comunicare la

distanţă ca fiind echivalente documentelor pe suport de hârtie semnate cu semnătura olografă în relaţiile contractuale dintre părţi fiind opozabile terţilor.

Menționează că pe parcursul termenului de creditare pârâtul a încălcat condiţiile contractului de împrumut, ce se referă la rambursarea ratelor împrumutului şi a altor plăţi aferente în termenul stabilit.

Conform p.6. şi p.6.3. din contractul de împrumut, pârâtul s-a obligat să ramburseze împrumutul şi alte plăţi conform graficului de rambursare prevăzut în anexa nr.2 din contract.

Conform p.6.5., în cazul nerambursării ratelor împrumutului şi a plăţilor aferente în termenul stabilit, la sumele datorate se aplică penalităţi în mărime de 1,0% pentru fiecare zi de întârziere din suma fiecărei rate neplătite.

Mai indică că, la 16.02.2022 creanţa a fost cesionată către ”Agilex Grup”SRL prin contractul de cesiune a creanţei nr.02/2022. Astfel, conform contractului, cesionarul “Agilex Grup” SRL a devenit noul creditor faţă de debitorii cesionaţi, prin urmare reclamant în prezenta acţiune.

În legătură cu încălcarea repetată de către pârât a condiţiilor contractului de împrumut, ”Agilex Grup” SRL, în calitatea sa de cesionar, a expediat în adresa acestuia pretenţia din 22.02.2022 privind nerambursarea în termen a împrumutului şi a plăţilor aferente, termenul pentru achitarea datoriilor fiind stabilit până la 09.03.2022. În termenul stabilit datoriile nu au fost achitate.

Pe lângă somaţia expediată în adresa pârâtului, reclamantul a mai încercat să ia legătura cu acesta prin nr. de telefon afişat precum şi prin diferite rețele de socializare, însă toate fără succes. Toate tentativele, au fost ignorate de către pârât.

Conform situaţiei din 10 mai 2023, suma totală a datoriilor lui Buțulea Vitalie faţă de SRL”Agilex Grup” aferente contractului de împrumut nr.169155 din 21.04.2021, constituie 22500 lei, inclusiv: 3000 lei - soldul împrumutului; 900 lei - comision pentru acordarea împrumutului; 18600 lei – penalităţile.

Reieșind din situația creată în țară și criza economico-financiară, SRL”Agilex Grup” revendică creanța în valoare de doar dublul sumei împrumutate, renunțând la dreptul de a pretinde creanța, peste suma dublului sumei împrumutate. Prin urmare, suma totală, la care pretinde este 6000 lei.

În drept, pretențiile se întemeiază pe dispozițiile art.10, 774, 776, 823, 858, 867, 872, 901, 1242, 1763, 1769 Cod civil.

Solicită SRL”Agilex Grup” încasarea de la Buţulea Vitalie în beneficiul său a datoriei aferente contractului de împrumut nr.169155 din 21.04.2021, în mărime de 6000,00 lei; încasarea cheltuielilor de judecată pentru taxa de stat în sumă 270,00 lei,

achitată la depunerea cererii de chemare în judecată și încasarea cheltuielilor pentru asistență juridică în sumă de 5000,00 lei.

Prin încheierea Judecătoriei Edineț sediul central din 23.06.2023 cererea de chemare în judecată a fost acceptată spre examinare în procedura cererilor cu valoare redusă.

Prin încheierea Judecătoriei Edineț sediul central din 13.10.2023 s-a dispus continuarea examinării cauzei civile în ordine generală.

Prin încheierea Judecătoriei Edineț sediul central din 17.11.2023 s-a dispus aplicarea amenzii în mărime de 40 unităţi convenţionale, ceia ce constituie 2000 lei avocatului Popa Cristina în temeiul art.161 Cod de procedură civilă, pentru neexecutarea încheierilor instanței de judecată.

Poziția primei instanțe:

Prin hotărârea Judecătoriei Edineț sediul central din 27.12.2023 acțiunea civilă s-a admis parțial. S-a încasat de la Bușulea Vitalie în beneficiul SRL"Agilex Grup" datoria ce ar rezulta din clauzele contractului de împrumut din 21.04.2021 constituită din: soldul împrumutului în mărime de 3000 lei, comision pentru acordarea împrumutului estimat la 900 lei, parțial penalitate estimată la 744 lei şi cheltuielile de judecată formate din plata taxei de stat la depunerea cererii de chemare în judecată, proporțional pretențiilor admise, în mărime totală de 270 lei. Cerințele privind încasarea penalității în mărime de 1356 lei, a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 5000 lei, a cheltuielilor de judecată legate de citarea publică în mărime de 100 lei, ca neîntemeiate, s-au respins.

Solicitarea apelantului:

La 26.01.2024 avocatul Popa Cristina în interesele SRL"Agilex Grup" a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Edineț sediul central din 27.12.2023, solicitând casarea hotărârii, cu adoptarea unei noi hotărâri potrivit căreia acțiunea civilă să fie admisă integral.

La 05.02.2024 avocatul Popa Cristina în interesele SRL"Agilex Grup" a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei Edineț sediul central din 17.11.2023, solicitând casarea parțială a încheierii în partea aplicării sancțiunii sub formă de amendă.

Argumentele părților:

<u>În motivarea apelului</u> s-a invocat că instanța nu a admis suma datoriei cerută fără un temei legal; suma datoriei a fost calculata conform legislaţiei şi în limitele Legii privind contractele de credit pentru consumatori; calculele datoriei au fost motivate şi explicate.

Referitor la mandatului avocatului Popa Cristina nr.1888282 din 10.05.2023 depus în instanţă, în care este specificat contractul de asistenţă juridică nr.220 din 10 mai 2023, declară că este o greşeală mecanica. Asistenta a încurcat datele, deoarece cererile sunt

executate cu data de 10 mai 2023. Instanţa avea obligaţia să concretizeze acest fapt şi să admită integral suma onorariului.

Astfel potrivit raportul privind activitatea avocatului Popa Cristina, s-a stabilit că acesta a fost întocmit ca un act aferent contractului de asistentă juridică nr.117 din 1 februarie 2023, în interesele SRL "Agilex Grup" /f.d.29/, în temeiul prevederilor contractului de asistenţă juridică nr.117 din 1 februarie 2023, precum şi a Recomandărilor privind cuantumul onorariilor avocaţilor şi compensarea de către instanţele de judecată a cheltuielilor de asistenţă juridică, aprobat prin Hotărîrea nr.19-02/27.05.2022 din 27.05.2023 a Consiliul Uniunii Avocaţilor din Republica Moldova. Avocatul Popa Cristina a efectuat un şir de acţiuni, costul cărora este în sumă totală de 5000 lei.

Suma de 100 lei, cheltuieli de citare publică a fost motivată prin factura emisă de revista Dreptul şi confirmarea publicării citaţiei publice în această revistă. Astfel, au fost anexate probele necesare suportării acestor cheltuieli.

În motivarea recursului a specificat că deşi instanţa de judecată declară că a expediat de mai multe ori încheierile avocatului Popa Cristina prin adresa electronică, nici o încheiere nu a fost de fapt recepţionată. Adresa electronică a fost indicată corect, însă toată corespondenţa expediată de instanţa de judecată, automat a fost catalogată de platforma Gmail.com ca fiind spam şi plocată de sistem. La expirarea a 30 zile, acestea automat erau şterse d de pe email.

Mai mult ca atât, în toată această perioadă avocata Popa Cristina a fost în deplasare de serviciu înafara ţării şi ulterior pe foaie de boală. La 07.11.2023 a trimis un email pe una din adresele electronice a grefierei sau asistentei judecătorului Pşeniţa Eugeniu, în care întreabă la ce etapă este dosarul Agilex Grup către Butulea Vitalie, la care nu a primit nici un răspuns. Susține că a contactat în repetate rânduri cancelaria Judecătoriei Edineţ sediul central şi de asemenea nu a primit nici un răspuns.

În dimineaţa zilei de 17.11.2023, avocata Popa Cristina a fost telefonată de judecătorul Pşeniţă E., adresându-i doar ameninţări şi apelative. Consideră că instanța dacă dorea să se convingă că acestă încheiere a fost recepţionată de avocat, putea să telefoneze avocatul Popa Cristina şi să se informeze de ce de o anumită perioadă de timp nu se execută încheierea instanţei de judecată.

La fel, instanţa de judecată, a confundat calităţile procesuale ale părţilor în dosar. Chiar dacă indicaţiile instanţei nu au fost executate, acestea totuşi nu au fost executate de către reclamant, dar nu de către avocat. În această ordine de idei, solicită casarea parţială a încheierii contestate în partea aplicării amenzii judiciare avocatului Popa Cristina.

În cererea de apel concretizată s-a indicat că prima instanță a reținut că din conținutul ordinelor de plată din 13.07.2022 și din 17.05.2023, cât și a raportului privind activitatea avocatului Popa Cristina, SRL”Agilex Grup” a achitat în beneficiul avocatului

Popa Cristina costul serviciilor juridice în sumă de 5000 lei în baza contractului de asistență juridică nr.117 din01.02.2023, care nu are nici o tangență cu prezenta cauză civilă, or, potrivit mandatului avocatul a fost împuternicit pentru reprezentarea intereselor SRL"Agilex Grup" în temeiul contractului de asistență juridică nr.220 din 10.05.2023.Cu concluziile instanței în partea cheltuielilor pentru asistență juridică nu este de acord, deoarece sunt anexate ordinele de plată și însemnările din mandatul avocatului sunt o eroare tehnică.

Referitor la cheltuielile de citare publică în revista Dreptul, confirmă că serviciile sunt doar contra plată și transferurile de bani se efectuează când se ajunge la suma de 2000 lei pentru servicii de citare publică.

Acte de procedură:

Prin încheierea protocolară a Curții de Apel Bălți din 08.10.2024 s-a înlocuit în proces partea decedată Buțulea Vitalie cu succesorul său în drepturi și obligații Buțulea Vlada-Alina.

Declarațiile părților în ședința de judecată:

În ședința de judecată apelantul SRL"Agilex Grup" și reprezentantul acestuia, avocatul Popa Cristina, legal citați, în ședință de judecată nu s-au prezentat și n-au comunicat instanței motivele neprezenței.

Reprezentantul intimatei Buțulea Vlada-Alina (succesorul lui Buțulea Vitalie), avocatul Martin Vasile a solicitat respingerea apelului și menținerea hotărârii.

Dispozițiile art.379 alin.2 Cod de procedură civilă statuiază că neprezentarea în şedinţa de judecată a apelantului sau a intimatului, a reprezentanţilor acestora, precum şi a unui alt participant la proces, citaţi legal despre locul, data şi ora şedinţei, nu împiedică judecarea apelului.

În conformitate cu normele legale enunțate supra, Colegiul consideră posibilă examinarea apelului în lipsa părții neprezente.

Aprecierea instanței de apel:

Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces și a materialelor din dosar, Colegiul civil și de contencios administrativ consideră necesar de a admite apelul declarat, din considerentele ce urmează.

Potrivit art.362 alin.1 Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunţării dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu prevede altfel.

Instanța de apel constată că dispozitivul hotărârii a fost pronunțat la 27.12.2023, iar apelul a fost declarat la 26.01.2024, prin urmare, apelul este declarat în termenul legal stipulat la art.362 Codul de procedură civilă.

Potrivit prevederilor art.385 lit.c) Codul de procedură civilă, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul şi să caseze integral sau parţial hotărîrea primei instanţe, emiţînd o nouă hotărîre.

Articolul 386 alin.1 Cod de procedură civilă prevede că hotărîrea primei instanţe se casează sau se modifică de instanţa de apel dacă:

a) circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei nu au fost constatate şi elucidate pe deplin;

b) circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei, pe care prima instanţă le consideră constatate, nu au fost dovedite cu probe veridice şi suficiente;

c) concluziile primei instanţe, expuse în hotărîre, sînt în contradicţie cu circumstanţele cauzei;

d) normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat.

Probatoriul cauzei denotă faptul, că la 21.04.2021 OCN"Aventus Finance"SRL , în calitate de împrumutător, și Buțulea Vitalie, în calitate de împrumutat, au încheiat contractul de împrumut nr.169155, potrivit căruia OCN"Aventus Finance"SRL a acordat lui Buțulea Vitalie împrumut n mărime de 3000 lei pe un termen de 3 luni, rata lunară 1371 lei, dobânda anuală 24%, comision unic de acordare 900 lei, comision lunar pentru administrarea împrumutului 30 lei, DAE- dobânda anuală efectivă 4110,41 lei/601,7%, data rambursării împrumutului 21.07.202, penalitate zilnică de întârziere de 1%. Contractul a fost încheiat la distanță, fiind semnat electronic de către Buțulea Vitalie /f.d.8-12/.

Conform prevederilor p.3 din contractul de împrumut nr.169155 din 21.04.2021, părţile şi-au exprimat acordul privind recunoaşterea reciprocă a documentelor electonice semnate cu semnătura electronică simplă prin introducerea codului numeric unic transmis de către împrumutător prin SMS la numărul împrumutatului. Codul numeric unic este introdus de către împumutat în Profilul personal pe Portalul împrumutătorului. Părţile îşi exprimă acordul privind recunoaşterea documentelor electronice semnate prin mijloace de comunicare la distanţă ca fiind echivalente documentelor pe suport de hârtie semnate cu semnătura ologrfă în relaţiile contractuale dintre Părţi fiind opozabile terţilor.

La 21.04.2021 Buțulea Vitalie a semnat electronic și informațiile privind împrumutul pentru consumatori, consimțământul pentru solictarea informației de la biroul istoriei de credit și acordul de confidențialitate pentru prelucrarea datelor cu caracter personal /f.d. 3-5, 6, 7/.

Potrivit ordinului de eliberare nr.4EBE8FB7-3ACD-4 din 21.04.2021 Buțulea Vitalie a primit la Oficiul Poștal Edineț de la OCN"Aventus Finance"SRL, în temeiul

contractului nr.169155 suma împrumutului de 2955 lei, 45 lei reprezentând servicii Poștei Moldovei /f.d.13/.

La 16.02.2022 OCN”Aventus Finance”SRL, în calitate de cedent și SRL”Agilex Grup”, în calitate de cesionar, au încheiat contractul de cesiune nr.02/2022, potrivit căruia OCN”Aventus Finance”SRL a cesionat drepturile și obligațiunile sale ce rezultă din contractele de împrumut încheiate între cedent cu debitorii săi.

Potrivit anexei nr.1 la contractul de cesiune nr.02/2022 din 16.02.2022 a fost cesionată și creanța lui Buțulea Vitalie față de OCN”Aventus Finance”SRL/f.d.43-48/.

La 22.02.2022 SRL”Agilex Grup” a expediat lui Buțulea Vitalie somația nr.6 , solicitând achitarea datoriei eferentă contractului de împrumut nr.169155 din 21.04.2021, care la situația din 21.02.2022 constituia 2915,25 lei, fiind formată din: 1018,32 lei - soldul împrumutului, 20,09 lei - suma dobânzii restante, 1546,84 lei suma penalităților, 330 lei-comision lunar restant. Somația a fost restituită cu mențiunea ÎS Poșta Moldovei ”nereclamat,, /f.d.19, 22-23/.

La 12.06.2023 SRL”Agilex Grup” s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Buțulea Vitalie, solicitând încasarea de la Buţulea Vitalie în beneficiul său a datoriei în mărime de 6000,00 lei; încasarea cheltuielilor de judecată pentru taxa de stat în sumă 270,00 lei, achitată la depunerea cererii de chemare în judecată și încasarea cheltuielilor pentru asistență juridică în sumă de 5000,00 lei.

Prin încheierea Judecătoriei Edineț sediul central din 17.11.2023 s-a dispus aplicarea amenzii în mărime de 40 unităţi convenţionale, ceia ce constituie 2000 lei avocatului Popa Cristina în temeiul art.161 Cod de procedură civilă, pentru neexecutarea încheierilor instanței de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Edineț sediul central din 27.12.2023 acțiunea civilă s-a admis parțial. S-a încasat de la Buțulea Vitalie în beneficiul SRL”Agilex Grup” datoria ce ar rezulta din clauzele contractului de împrumut din 21.04.2021 constituită din: soldul împrumutului în mărime de 3000 lei, comision pentru acordarea împrumutului estimat la 900 lei, parțial penalitate estimată la 744 lei şi cheltuielile de judecată formate din plata taxei de stat la depunerea cererii de chemare în judecată, proporțional pretențiilor admise, în mărime totală de 270 lei. Cerințele privind încasarea penalității în mărime de 1356 lei, a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 5000 lei, a cheltuielilor de judecată legate de citarea publică în mărime de 100 lei, ca neîntemeiate, s-au respins.

La ***** a decedat Buțulea Vitalie.

La 26.01.2024 avocatul Popa Cristina în interesele SRL”Agilex Grup” a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Edineț sediul central din 27.12.2023, solicitând casarea hotărârii, cu adoptarea unei noi hotărâri potrivit căreia acțiunea civilă să fie admisă integral.

La 05.02.2024 avocatul Popa Cristina în interesele SRL”Agilex Grup” a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei Edineț sediul central din 17.11.2023, solicitând casarea parțială a încheierii în partea aplicării sancțiunii sub formă de amendă.

Potrivit certificatului de moștenitor din 28.05.2024, eliberat de notarul Luca Petru se confirmă că moștenitor al întregului patrimoniu succesoral rămas după decesul lui Bușulea Vitalie este *****Bușțulea Vlada-Alina.

Prin încheierea protocolară a Curții de Apel Bălți din 08.10.2024 s-a înlocuit în proces partea decedată Bușulea Vitalie cu succesorul său în drepturi și obligații Bușulea Vlada-Alina.

În conformitate cu dispozițiile art.373 alin.1,2 Cod de procedură civilă, instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces.

Iar alin.6 din art.373 Cod de procedură civilă statuiază că apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decît aceea din hotărîrea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor cînd consimte şi cînd hotărîrea este atacată şi de alţi participanţi la proces.

În conformitate cu art.130 din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la pertinența, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei.

Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres, obligă instanța de apel să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite și este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit art.5 alin.1 Cod de procedură civilă, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.

Conform art.118 alin.(1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Iar potrivit art.121 Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului.

Obiectul juridic litigios din speță constituie încasarea datoriei aferente contractului de împrumut.

Potrivit art.774 alin.(1) Cod civil, în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face.

Articolul 776 Cod civil prevede că obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

Conform art.858 Cod civil, temeiul executării rezidă în existența unei obligații. Obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul şi în momentul stabilit.

Colegiul civil notează că prin natura sa, raportul juridic obligaţional este menit să producă efecte juridice. Efectul general al oricărei obligaţii este de a da creditorului dreptul de a obţine de la debitor îndeplinirea exactă a prestaţiei la care s-a obligat. Dar, pentru ca o obligaţie să poată fi executată, mai întîi de toate, este necesar ca aceasta să existe. Obligaţiile se consideră executate în mod corespunzător, dacă sunt respectate toate condiţiile prevăzute în actul din care au luat naştere, precum ar fi cele privitoare la obiectul, subiectele, locul, timpul şi modul de executare.

Art.992 alin.1,2 Cod civil stabilește că contract este acordul de voință realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice. Contractului îi sînt aplicabile normele cu privire la actul juridic.

În conformitate cu prevederile art.1242 alin. (1), (2) Cod civil, prin contractul de împrumut o parte (împrumutător) se obligă să dea în proprietate celeilalte părți (împrumutatul) bani sau alte bunuri fungibile, iar aceasta se obligă să restituie banii în aceeași sumă sau bunuri de același gen, calitate şi cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date. Contractul de împrumut este gratuit dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

Potrivit art.1247 alin.(1) Cod civil, împrumutatul trebuie să restituie împrumutul în termenul şi în modul stabilit în contract.

În acțiunea civilă SRL”Agilex Grup” a indicat că la situația din 10.05.2023 suma totală a datoriilor lui Bușulea Vitalie în temeiul contractului de împrumutnr.169155 din

21.04.2021 constituie 22500 lei, formată din: 3000 lei-soldul împrumutului, 900 lei - comision pentru acordarea împrumutului, 18600 lei - penalitățile. Totodată a solicitat încasarea datoriei doar în mărime de 6000 lei, ceea ce reprezintă dublul sumei acordate.

Materialele cauzei denotă faptul că împrumutatul Buțulea Vitalie nu a achitat nici o rată a împrumutului, astfel, soluția instanței de prim nivel, privind încasarea soldului împrumutului în mărime de 3000 lei este întemeiată.

Punctul 6.5. al contractului de împrumut prevede că în situaţia în care împrumutatul nu achită ratele împrumutului, conform graficului de rambursare indicat în Anexa nr. 2 la prezentul contract, împrumutătorul va aplica pentru fiecare zi de întîrziere pînă la rambursarea totală a restanţei, o penalitate zilnică în mărime de 1.0% pentru fiecare zi de întîrziere din suma fiecărei rate neplătite.

Potrivit pct.6.6 din contractul de împrumut, aplicarea şi calcularea penalităţii se suspendă după achitarea penalităţii acumulate, inclusiv şi a ratei lunare în mărimea indicată în Anexa nr. 1 la prezentul contract.

În conformitate cu dispozițiile art.949 alin.1 Cod civil, dacă penalitatea este stipulată pentru cazul în care debitorul nu execută obligaţia, creditorul poate cere atît executarea obligaţiei, cît şi plata penalităţii.

Suma prevăzută prin clauza penală are menirea de a compensa prejudiciul suferit de creditor prin neexecutarea obligaţiilor contractuale de către debitor. Prin finalităţile sale, clauza penală constituie un mijloc de garantare a executării obligaţiilor. Această funcţie se manifestă prin faptul că îndeamnă pe debitor, sub sancţiunea sumelor stipulate ca clauză penală, la executarea reală a contractului. Obiectul clauzei penale îl formează o sumă de bani determinată fie global, fie procentual, în raport cu valoarea obiectului contractului la care se referă.

Clauza penală fiind un contract sau o clauză dintr-un contract, are forţă obligatorie între părţile contractante şi se impune a fi respectată întocmai şi de instanţele de judecată. În acest context, clauza penală înlătură orice putinţă de apreciere din partea instanţei privitoare la existenţa şi întinderea prejudiciului suferit de creditor, deoarece această apreciere a fost făcută anticipat, de către părţile contractante.

Instanța de apel apreciază ca fiind corectă concluzia primei instanțe referitor la faptul că calculul penalității efectuat de către SRL”Agilex Grup”, în mărime de 18600 lei este unul defectuos și contrar prevederilor art.15 al.(6) lit.a) al Legii nr.202/12.07.2013 privind contractele de credit pentru consumatori, care stipulează că se interzice aplicarea ratei dobânzii de credit anuale specificate în contractul de credit dacă aceasta depăşeşte 50%, iar toate celelalte plăţi aferente (comisioane, taxe, penalităţi, dobânzi de întârziere şi orice alt tip de plată), cu excepţia dobânzii, pe o zi de credit depăşesc 0,04% din valoarea totală a creditului pentru termenul de utilizare efectivă a creditului de către consumator,

modificată prin art. II pct.1 din Legea nr.93 din 07.04.2022, în vigoare din 29.07.2022 și art. IV p.2 al Legii nr.175 din 20.06.2023.

Iar în temeiul art.V a Legii nr.93 din 07.04.2022, în vigoare din 29.07.2022, legiuitorul a stipulat că, prevederile art.II punctul 1, care ţin de aplicarea limitei la rata dobânzii şi a celorlalte plăţi aferente se vor aplica situaţiilor juridice în curs de realizare, cu sau fără modificarea contractelor corespunzătoare, în ceea ce priveşte creanţele ce urmează a fi încasate, prin calcularea produsului dintre 0,177%, aplicat soldului creditului rămas la expirarea termenului de 2 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, şi numărul de zile rămase până la scadenţa contractului de credit/leasing financiar.

În temeiul normei citate supra, penalitatea pentru 620 zile întârziere a plății împrumutului constituie 744 lei (3000 lei x 0,04% x 620 zile), respectiv, pretenția privind încasarea penalității este întemeiată doar în mărime de 744 lei.

În aceste circumstanțe, se atestă că datoria debitorului constituie 4644 lei, formată din: 3000 lei soldul împrumutului, 900 lei - comision de acordare a împrumutului și 744 lei penalitate, justificat fiind încasată de către prima instanță.

Referitor la dezacordul apelantului cu soluția instanței de prim nivel prin care s-a respins încasarea cheltuielilor de judecată pentru asistență juridică în mărime de 5000 lei și a cheltuielilor în mărime de 100 lei pentru citarea publică a pârâtului/intimat, se va reține că conform art.94 alin.(1) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut câştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pârâtului - proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.

Articolul 82 Codul de procedură civilă prevede că cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat, taxa de timbru şi cheltuielile de judecare a cauzei.

La 05.06.2023 SRL”Agilex Grup” a achitat taxa de stat în mărime de 270 lei la înaintarea cererii de chemare în judecată /f.d.31/.

Conform art.90 lit.i) Codul de procedură civilă, din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte: c) cheltuielile de înştiinţare şi chemare a părţilor în judecată; i) cheltuielile de asistenţă juridică.

Potrivit art.96 alin.1,1^1 Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. Cheltuielile menţionate la alin.(1) se compensează părţii care a avut cîştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Potrivit actelor dosarului SRL”Agilex-Grup” a fost reprezentată de avocatul Popa Cristina, în temeiul mandatului seria MA nr.1888282 din 10.05.2023 și a contractului de asistență juridică nr.220 din 10.05.2023 /f.d.32/.

În justificarea suportării cheltuielilor de asistență juridică avocatul Popa Cristina a anexat ordinul de plată nr.11 din 13.07.2022 în sumă de 3500 lei și ordinul de plată nr.22 din 17.05.2023 în sumă de 1500 lei, în ambele ordine de plată destinația plății era indicată- servicii juridice, contract de asistență juridică nr.117 din 15.02.2022 /f.d.27,28/.

De asemenea avocatul Popa Cristina a prezentat un raport privind activitatea sa, aferentă contractului de asistență juridică nr.117 din 15.02.2022 /f.d.29/.

La acest capitol completul de judecată accentuează că prima instanță corect a statuat că înscrisurile prezentate: ordinul de plată nr.11 din 13.07.2022 în sumă de 3500 lei și ordinul de plată nr.22 din 17.05.2023 în sumă de 1500 lei, cât și raportul privind activitatea avocatului în interesele SRL”Agilex Grup” nu confirmă că au fost suportate pentru prezenta cauză. Mai mult ca atât, întru clarificarea posibilei erori tehnice, după cum afirmă avocatul Popa Cristina, dânsa n-a prezentat instanței de apel probe pertinente, care să demonstreze eroarea. Și din aceste considerente, cerința privind compensarea cheltuielilor pentru asistență juridică corect a fost respinsă de către prima instanță.

Ce ține de cerința privind încasarea cheltuielilor de judecată în sumă de 100 lei, pentru citarea publică, completul de judecată atestă că în săptămânalul juridic Dreptul-anunțuri nr.44 din 24.11.2023 a fost publicată citația publică pe numele lui Bușulea Vitalie în prezentul dosar, comunicându-i despre ședința de judecată din 27.12.2023 ora 08.30 la Judecătoria Edineț sediul central/f.d.111/.

Prin încheierea Judecătoriei Edineț sediul central din 17.11.2023 s-a pus în sarcina SRL”Agilex Grup” și a reprezentantului său- avocatul Popa Cristina achitarea cheltuielilor de citare publică /f.d.89-92/.

Din factura nr.2929 din 22.11.2023 se confirmă achitarea de către SRL”Agilex Grup” în beneficiul Publicației periodice Dreptul a sumei de 100 lei, pentru citarea publică a lui Bușulea Vitalie /f.d.107/. Prin urmare , suportarea cheltuielilor de citare publică în mărime de 100 lei sunt confirmate și urmează a fi compensate apelantului de către intimat/ succesorul intimatului.

Referitor la recursul declarat de avocatul Popa Cristina împotriva încheierii Judecătoriei Edineț sediul central din 17.11.2023, în partea în care s-a aplicat amendă în mărime de 2000 lei avocatului Popa Cristina, pentru neexecutarea încheierilor instanței de judecată, în temeiul art.161 Cod de procedură civilă, instanța remarcă faptul că dispozițiile art.359 Cod de procedură civilă prevăd că

(1) Încheierile emise în primă instanţă nu pot fi atacate cu apel decît o dată cu hotărîrea, cu excepţia încheierilor care pot fi atacate cu recurs, separat de hotărîre, în cazurile specificate la art.423.

(2) Apelul declarat împotriva hotărîrii se consideră declarat şi împotriva încheierilor date în cauza respectivă, chiar dacă au fost emise după pronunţarea hotărîrii şi dacă atacarea încheierii nu se menţionează în cererea de apel.

Articolul 161 Cod de procedură civilă stabilește că

(1) Amenzile judiciare se aplică de către instanţa judecătorească, în cazurile şi în proporţiile stabilite de prezentul cod, persoanelor care au săvîrşit încălcări procedurale. O dată cu aplicarea sancţiunii, se va constata încălcarea. Nu pot fi amendaţi minorii care, la data săvîrşirii încălcării procedurale, nu au împliniţi 16 ani.

(2) Amenda se stabileşte în unităţi convenţionale. O unitate convenţională este egală cu 50 de lei.

(3) Amenzile judiciare aplicate de instanţa judecătorească persoanelor cu funcţie de răspundere din autorităţile publice, din alte organe şi organizaţii se încasează din contul acestor persoane, chiar dacă autoritatea, organul sau organizaţia în care activează cei sancţionaţi participă sau nu în procesul respectiv.

Conform art.163 Cod de procedură civilă,

(1) Aplicarea amenzii se stabileşte prin încheiere judecătorească în şedinţa în care se examinează cauza, la judecarea căreia s-au comis încălcări procedurale, precum şi în şedinţă aparte, cu înştiinţarea persoanelor interesate, a căror neprezentare nu exclude sancţionarea vinovaţilor.

(2) În cazul în care aplicarea amenzii este examinată în lipsa persoanelor vinovate, celor sancţionaţi li se va comunica încheierea judecătorească.

(3) Încheierea judecătorească privind aplicarea amenzii poate fi atacată odată cu fondul cauzei. Dacă hotărîrea sau decizia instanţei nu este atacată, recursul separat împotriva încheierii de aplicare a amenzii se depune în termenul prevăzut de lege după ce hotărîrea sau decizia rămîne irevocabilă prin neatacare, cu excepţia cazului în care încheierea este emisă de Curtea Supremă de Justiţie.

(4) Încheierea privind aplicarea amenzii devine executorie după verificarea legalităţii acesteia în condiţiile alin.(3) de către instanţa ierarhic superioară, după expirarea termenului de apel sau recurs, dacă nu s-a exercitat calea de atac corespunzătoare, sau de la pronunţarea acesteia de către Curtea Suprema de Justiţie.

În speță, prima instanță a aplicat avocatului Popa Cristina amendă în mărime de 40 unități convenționale, echivalentul a 2000 lei, motivând prin faptul că dânsa nu a executat 3 încheieri emise de instanță privind citarea publică a pârâtului Buțulea Vitalie, apreciind că avocatul a manifestat neexecutare nejustificată a acțiunii procesuală de citare legală a

pîrîtului, dispusă prin actul de dispoziție a instanţei de judecată, ceia ce constituie o abatere procedurală prevăzută de pct.1 al Capitolui V din Codul Deontologic al Avocaților din Republica Moldova și duce la tergiversarea examinării cauzei, existând pericolul încălcării termenului rezonabil de examinare a cauzei civile.

În susținerea recursului avocatul Popa Cristina a menționat că nu a recepționat la adresa de e-mail încheierile instanței de judecată.

Instanța de apel reține că prin încheierea Judecătoriei Edineț sediul central din 04.08.2023 s-a dispus stabilirea unui nou termen de examinare, conform procedurii în cazul cererilor cu valoare redusă, în absența părților, pentru data de 11.09.2023, ora 08:20, cu citarea publică a pîrîtului Bușulea Vitalie de către reclamant /f.d.55,56/, încheierea fiind expediată în adresa avocatului Popa Cristina, prin intermediul poștei electronice indicată în cererea de chemare în judecată și mandatul avocațional anume: av.popa.cristina@gmail.com, cât și a pârâtului Bușulea Vitalie /f.d. 57,58/.

Prin încheierea Judecătoriei Edineț sediul central din 11.09.2023, dat fiind lipsa citării publice, s-a dispus stabilirea unui nou termen de examinare, conform procedurii în cazul cererilor cu valoare redusă, în absența părților, pentru data de 13.10.2023, ora 08:10, cu citarea publică a pîrîtului Bușulea Vitalie de către reclamant /f.d.61,62/, încheierea fiind expediată în adresa avocatului Popa Cristina, prin intermediul poștei electronice indicată în cererea de chemare în judecată și mandatul avocațional anume: av.popa.cristina@gmail.com, cât și a pârâtului Bușulea Vitalie /f.d. 64/.

Prin încheierea Judecătoriei Edineț sediul central din 13.10.2023, dat fiind lipsa citării publice, s-a dispus stabilirea unui nou termen de examinare, conform procedurii generale, pentru data de 17.11.2023, ora 08:40, cu citarea publică a pîrîtului Bușulea Vitalie de către reclamant /f.d.71,72/, încheierea fiind expediată în adresa avocatului Popa Cristina, prin intermediul poștei terestre indicată în cererea de chemare în judecată, în adresa SRL”Agilex Grup”, cât și a pârâtului Bușulea Vitalie /f.d. 79-87/, însă corespondența nu a fost recepționată.

Articolul 105 alin.1^1, 5 Cod de procedură civilă prevede că citaţia sau înştiinţarea se expediază autorităţilor publice, persoanelor juridice de drept privat şi avocaţilor prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor sau prin orice mijloc de comunicare ce asigură transmiterea şi confirmarea primirii acestor acte Citaţiile şi înştiinţările expediate reprezentanţilor la adresa electronică înregistrată în Programul integrat de gestionare a dosarelor se consideră recepţionate de către părţi şi alţi participanţi la proces.

Potrivit art.10 alin.(4) din Codul de procedură civilă, în cazurile expres prevăzute de lege, instanţa sancționează cu amendă participanţii la proces, reprezentanții, alte persoane care nu sânt participanţi pentru fapte ce constituie încălcări procedurale.

Conform art.27 din Codul de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părţilor, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecății, precum şi de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea şi mijloacele procedurale de apărare.

Instanţa nu admite dispunerea de un drept sau folosirea modalității de apărare dacă aceste acte contravin legii ori încalcă drepturile sau interesele legitime ale persoanei.

Conform art. 56 alin. (2)-(3) din Codul de procedură civilă, participanţii la proces se bucură de drepturi procesuale egale şi au obligații procesuale egale, cu unele excepții stabilite de lege în dependență de poziția pe care o ocupă în proces.

Participanţii la proces sânt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Potrivit art. 61 alin. (1) și alin. (3) din Codul de procedură civilă, participanţii la proces sânt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanţa judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Participanţii la proces care exercită drepturile procedurale în mod abuziv se sancționează de către instanţa de judecată cu amendă în mărime de până la 50 de unități convenționale.

Potrivit art.9 din Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002, asistenţa juridică acordată de avocat trebuie să corespundă bunelor practici profesionale în materie juridică, normelor materiale şi procedurale şi să rezulte dintro conduită profesională şi corectă.

La fel și prevederile art.10 din Statutul avocatului, stipulează că asistenţa juridică acordată de avocat trebuie să corespundă bunelor practici profesionale în materie juridică, normelor materiale şi procedurale şi să rezulte dintr-o conduită profesională corectă. Asistarea şi reprezentarea clientului impun diligență profesională adecvată, pregătire temeinică a cauzelor, potrivit naturii cazului şi experienței.

Codul deontologic al avocaților din Republica Moldova, prevede la Capitolul V alin. (1) că, avocatul este obligat să manifeste un comportament respectuos în fața instanțelor de judecată, solicitându-le acestora respectul şi tratamentul reciproc în calitate de avocat. Avocatul care se prezintă în fața instanțelor de judecată sau care participă la o procedură judiciară trebuie să respecte regulile de conduită aplicabile în instanța de judecată. Obligația de a respecta aceste reguli nu limitează avocatul să obiecteze împotriva acțiunilor judecătorului sau să exercite alte drepturi procedurale.

Potrivit art.54 alin. (1) lit.d) și k) din Legea nr.1260 din 2002 cu privire la avocatură, avocatul este obligat: să aplice, în exercitarea profesiei sale, mijloacele şi

metodele prevăzute de lege pentru apărarea drepturilor şi intereselor legitime ale clientului; să respecte normele Codului deontologic al avocatului şi prevederile statutului profesiei de avocat.

Conform art.13 alin.(1) și (2) din Codul civil, niciun drept subiectiv nu poate fi exercitat predominant în scopul de a cauza altei persoane un prejudiciu sau a-i dăuna în alt mod (abuzul de drept).

În cazul abuzului de drept, instanța de judecată, ținând cont de natura și consecințele acestuia, refuză titularului în apărarea dreptului subiectiv exercitat abuziv sau, după caz, îl obligă la încetarea exercitării abuzive.

Având în susținere prevederile procedurale reținute, Completul de judecată nu observă careva abuzuri din partea avocatului reclamantului, iar sub prisma normelor citate mai sus, conchide instanța de apel asupra faptului că nu erau temeiuri legale de sancționare a avocatului cu amendă motiv pentru care va casa integral încheierea Judecătoriei Edineț sediul central din 17 noiembrie 2023 privind aplicarea amenzii avocatului Popa Cristina, cu anularea amenzii aplicate.

Conducându-se de prevederile art.385 lit.c) Codul de procedură civilă, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Bălți, -

decide:

Admite apelul declarat de avocatul Popa Cristina în interesele ”Agilex Grup”SRL.

Casează parțial hotărârea Judecătoriei Edineț sediul central din 27 decembrie 2023, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată de SRL”Agilex Grup” către Bușulea Vlada - Alina (succesorul în drepturi și obligații a lui Bușulea Vitalie) privind încasarea datoriei, în latura cerinței privind încasarea cheltuielilor de judecată pentru citarea publică în cuantum de 100 lei și în această latură se adoptă o hotărâre nouă potrivit căreia cerința se admite.

Încasează de la Bușulea Vlada - Alina (succesorul în drepturi și obligații a lui Bușulea Vitalie) în beneficiul SRL”Agilex Grup” cheltuieli de judecată pentru citarea publică în mărime de 100 (una sută) lei.

În rest, hotărârea Judecătoriei Edineț sediul central din 27 decembrie 2023, se menține fără modificări.

Casează integral încheierea Judecătoriei Edineț sediul central din 17 noiembrie 2023 privind aplicarea amenzii avocatului Popa Cristina, cu anularea amenzii aplicate.

Decizia este definitivă, fiind cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție, în termen de două luni de la comunicare, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele ședinței, judecător **Elena Grumeza**

Judecătorii: **Natalia Costaș** **Stanislav Grosu**